

VIHDIN KIRKONKYLÄN KYLÄSUUNNITELMA 2015

SISÄLLYS

MIKÄ ON KYLÄSUUNNITELMA JA MITEN SE TEHTIIN? 3

SIJAINTI JA VÄESTÖ 3

KYLÄN HISTORIAA 4

KIRKONKYLÄ TÄNÄÄN 5

SWOT 5

KIRKONKYLÄ TULEVAISUUDESSA..... 6

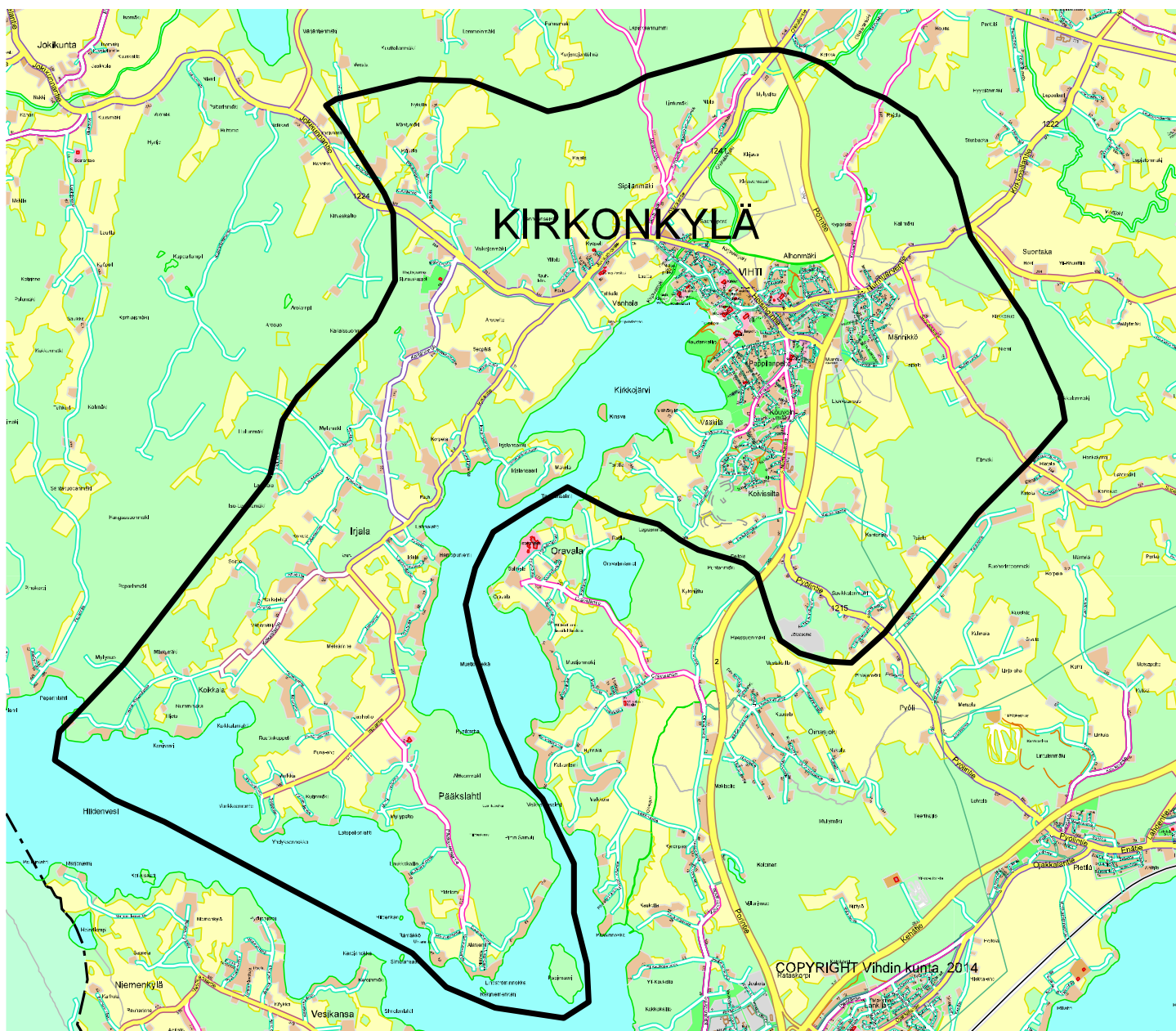
KYLÄSUUNNITELMA 6

KYLÄSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN JA PÄIVITYS

Kyläyhdistys seuraa kyläsuunnitelman toteutumista, ja suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Kyläsuunnitelma laitetaan kotisivuille.

Kuvat: Jari von Behr, Tarmo U. Almgren

Painatus: Karkkilan Painopalvelu Oy, helmikuu 2015

MIKÄ ON KYLÄSUUNNITELMA JA MITEN SE TEHTIIN?

Kyläsuunnitelma on asukkaiden laatima kirjallinen dokumentti siitä, millä tavalla tahdomme kehittää kyläämme, itse ja yhteistyökumppaneidemme kanssa, ja mitä odotamme yhteiskunnan tekevän. Suunnitelma on laadittu osana Vihdin kunnan, Länsi-Uudenmaan Kylät ry:n ja Vihdin asukas- ja kylätoiminta ry:n keväällä 2014 käynnistämää Vihdin kylien yhteistyöhanketta.

Suunnitelman on laatinut vapaaehtoistyöryhmä joka on kokoontunut (10) kymmenen kertaa vaihtelevin kokoonpanoin. Kokoontumisista (2) kaksi oli kylien yhteisiä. Kokoontumiset olivat kaikille avoimia, ja niistä tiedotettiin kyläläisille.

SIJAINTI JA VÄESTÖ

Vihdin kirkonkylä on tiiviisti kylänraitin varteen rakentunut, ajallisesti kerroksinen kunnan historiallinen keskus. Kirkonkylään välittömästi liittyvät Vanhalan ja Sukselan kylät muodostavat Uudenmaan mittakaavassa merkittävän keskiaikaisperäisen kyläasutuksen viljelymaisemakokonaisuuden.

Vihdin kirkonkylä on Hiidenveden Kirkkojärven rannalla. Sen rakennuskantaan kuuluvat Kirkkoniemessä keskiaikaisen Pyhän Birgitan kivikirkon rauniot, kirkonkylän mäellä maisemallisena kiintopisteenä 1700-luvun lopun rapattu tiilikirkko, kylänraitin yhteydessä seurakunnan ja kunnan julkiset rakennukset, kuten pappila, pitäjänmakasiini, entiset kunnantalot ja eri-ikäiset koulut 1800-luvun lopulta 1900-luvun lopulle sekä meijeri ja kirkonkylille ominaiset eri-ikäiset kauppa- ja pankkirakennukset.

Asukasmäärän laskentaperuste on karttakuvassa olevan, suunnitteluryhmän tekemän kylän toiminnallisen alueen raja.

- kylän asukasluku noin 4 400 henkilöä
- 0 – 6 vuotiaita noin 322 henkilöä (noin 7,3 %)
- 7 – 15 vuotiaita noin 544 henkilöä (noin 12,5 %)
- 16 – 19 vuotiaita noin 234 henkilöä (noin 5,3 %)
- 20 – 64 vuotiaita noin 2 291 henkilöä (noin 52,0 %)
- 65-vuotiaita eläkeikäiset noin 1 009 henkilöä (noin 22,9 %)

KYLÄN HISTORIAA

Vihdin kirkonkylän alueella ensimmäiset asutuksen merkit ovat peräisin kivikaudelta. Asutus alkoi vakiintua alueella 1400-luvulla maaston antaessa hyvät puitteet maanviljelylle. Vihdin kirkonkylän ydin muodostuu kolmesta maarekisterikylästä, joista kaksi, Niuhalan ja Suksela, mainitaan jo 1500-luvulla ja kolmas, Pappila, 1600-luvulla.

Niuhalassa oli 1500-luvun loppupuolelta alkaen kolme taloa, Myyrin rustholli, Liukkaan verotalo ja Kuorttila, joka oli kappalaisen puustelli. Niuhalasta tuli Vihdin hallinnollinen ja kirkollinen keskuspaikka, kun Pyhän Birgitan kirkko rakennettiin Kirkkoniemeen joskus 1480 – 1507 välisellä ajalla. Niuhalan kylän isojako suoritettiin 1765. Liukas muutti keskiaikaiselta kylätontilta 1700-luvun lopulla nykyiselle paikalleen. Kylä kasvoi hitaasti, ja 1800-luvun puolivälissä kylässä oli vasta neljä taloa, kuusi torppaa ja neljä muonamiesmökkiä.

Sukselassa mainitaan keskiajalla olleen 5-6 taloa. Talomääräksi vakiintui neljä, joista kaksi, Jaakkola ja Sipilä siirtyivät 1800-luvulla pois keskiaikaiselta kylätontilta. Jaakkola jaettiin Yli-Jaakkolaksi ja Ali-Jaakkolaksi. Yli-Jaakkola paloi, mutta Ali-Jaakkolassa (nykyisessä Pitäjänkeskuksessa) toimi kestkieveari aina 1920-luvulle asti maantien varrella. Pappilan kylä muodostui vain yhdestä talosta, Pappilasta.

Kylien pihapiirit olivat tyypillisiä lounaissaomalaisen rakennuskulttuurin edustajia: 1700-luvun

loppuun asti ne olivat neljältä sivulta rajattuja umpipihoja. 1800-luvulta lähtien asuinrakennus sijoitettiin yleensä tontin korkeimmalle kohdalle ja muut rakennukset avoimesti sen sivuille. Sauna ja riihi sijaitsivat palovaaran vuoksi kauempana. Asutus kylissä alkoi lisääntyä 1800-luvun loppupuolella elinkeinoelämän vapautuessa.

Liikenteellisesti Sukselan kylän sijainti oli aikaisemmin keskeinen. Kylässä erkanivat toisistaan Turkuun johtava maantie ja Hämeenlinnan tie. Kylänraitti on mahdollisesti jo keskiajalla kulkenut samansuuntaisesti kuin nykyisin. Suurin muutos raittiin tehtiin vuonna 1878, jolloin tie oikaistiin kulkemaan suoraan Myyrin ja Kuorttilan talojen välistä. Aikaisemmin se oli kiertänyt lähempää vanhaa kirkkoa, Kuorttilan aitan sivuitse. Vielä vuoden 1903 asemakaavapiirroksessa raitin varrella on näkyvissä mm. kirkkotallien yhtenäinen rakennusrivi. Tämän päivän raitin pintaa on korotettu runsaalla metrillä, mikä on aiheuttanut järven puoleisten rakennusten "putoamisen" raitin varrelta.

Nykyisen Vihdin kirkonkylän keskustan rakennuskanta on lisääntynyt 1900-luvun alusta alkaen melkein jokaisella vuosikymmenellä. Uudet rakennukset ovat kukin antaneet omat piirteensä kyläkuvalle. Asumisen historiallinen kerroksisuus on edelleen hyvin näkyvissä kylämaisemassa.

Pirkko Aurell, Museoamanuenssi

KIRKONKYLÄ TÄNÄÄN

Vihdin kirkonkylän ydin on keskiajalta peräisin oleva idyllinen kylänraitti, jota reunustavat kau- niit vanhat rakennukset ja uudempi arkkiteh- tuuri. Sen ainutlaatuinen miljöö historiallisine kerrostumineen Kirkkojärven rannalla antaa kir- konkylälle ominaisilmeen, johon kannattaa tulla tutustumaan kauempaakin. Kirkonkylän sijainti pääkaupunkiseudun tuntumassa noin 50 kilomet- rin päässä Helsingistä tekee siitä sopivan päivä- matkailukohteen, jossa voit liikkua rauhallisessa kylämiljöössä ja parhaiten kävellen tutustua sen antiimiin.

Kirkonkylässä on tarjolla päivittäispalveluiden li- säksi niin hengen kuin ruumiin kulttuuria ja näi-

hin liittyviä palveluita. Pyhän Birgitan kirkon rau- niot ovat peräisin 1400-luvulta ja ne toimivatkin Vihdin 500-vuotisjuhlien päänäyttämönä vuonna 2007, Vihdin kulttuurihistoriallinen museo esitte- lee näyttelyissään alueen historiaa, Vihdin palkit- tu kesäteatteri tarjoaa Kirkkoniemen historiallises- sa miljöössä laadukasta harrastajateatteria. Rikas tapahtumatarjonta kuten elokuussa järjestettä- vät Vihti-Päivät ja niihin liittyvät Vuosisatamark- kinat, Juhannusjuhlat, toritoiminta ja joka toinen vuosi järjestettävä Taideraitti, kirkonkylälle levi- täytyvä taidenäyttely, sekä joulukauden avajaiset ja uuden vuoden vastaanotto elävöittävät kylän vuosittaista rytmiä.

SWOT (STRENGTHS, WEAKNESSES, OPPORTUNITIES, THREATS)

VAHVUUDET • Iso kylä • Vetovoimainen • Ihmiset • Luonnonläheisyys • Perinteinen miljöö • Toimijoita ja yhteisöllisyys • Kylän yhdistykset ja seurak • Palveluita on • Sijainti • Monipuolinen kulttuuritarjonta • Ranta-alue + Laituri • Kirkko • Pohjois-Vihdin keskus	HEIKKOUEDET • Pankkipalvelut puuttuvat • Yleisö-wc:t puuttuvat • Urheilukentän sosiaalitilat • Yleinen ilkivalta? • Kevyen liikenteen väylien riittämättömyys • Iltakahvilan puute • Uimarannan puute
MAHDOLLISUUDET • Kaavoitus • Yritykset tarvitsevat hyviä sijaintipaikkoja • Kulttuuri- ja kylämatkailun suosion kasvu • Veneily • Lähipalveluiden kysyntä (esim. lähiruoka) • Metropoli	UHAT • Tonttikauppaan ei panosteta tarpeeksi • Ei mene kaupaksi • Kaikki terveyspalvelut viedään • Ei laajenemismahdollisuuksia • Kilpailutuksen toteutustapa • Vapaaehtoistoimijoiden ikääntyminen • Päätöksenteon Nummela-keskeisyys • ELY-keskuksen toiminta

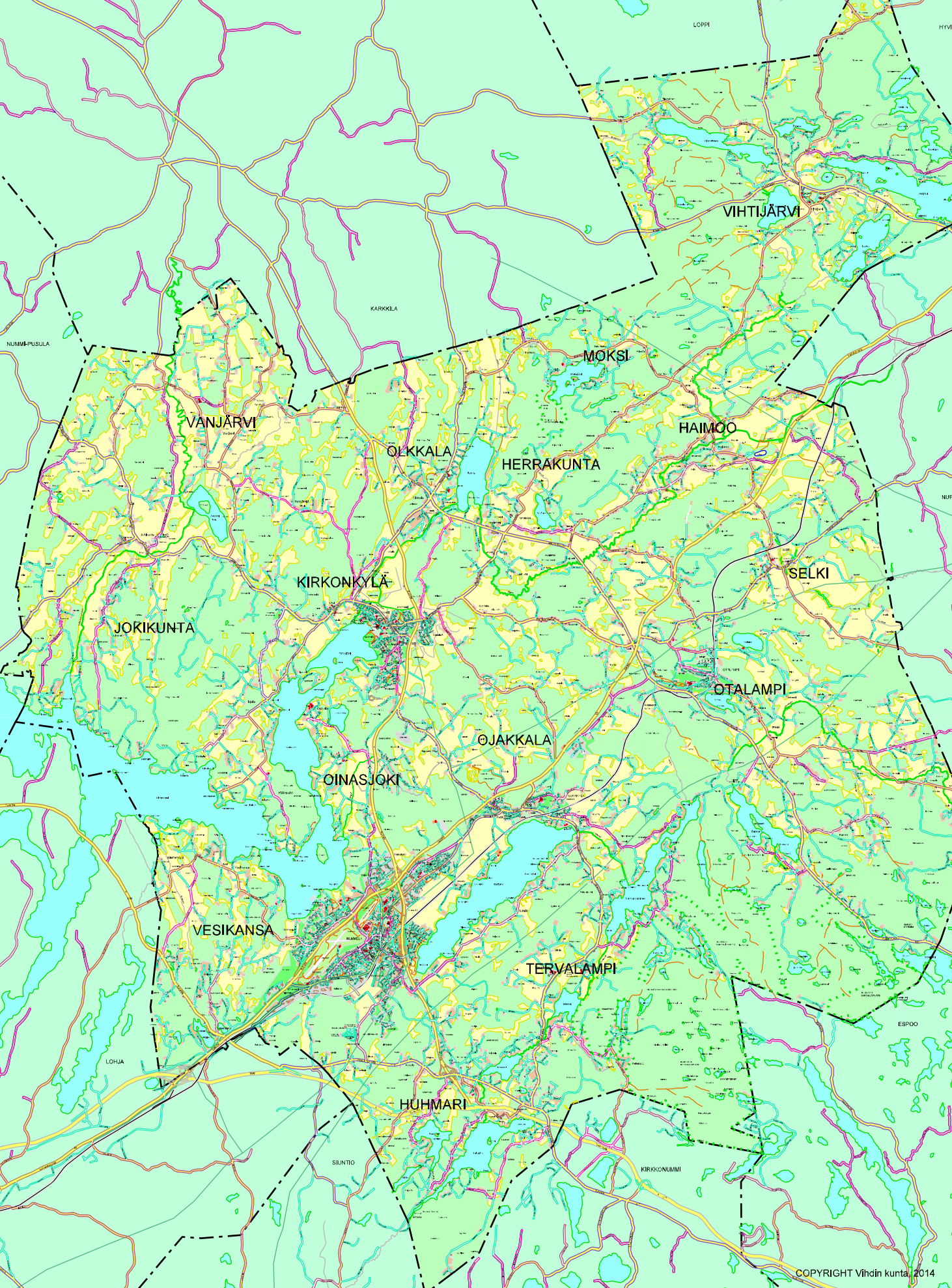
KIRKONKYLÄ TULEVAISUUDESSA

- Palvelut ja liikenne
- Ympäristö ja kulttuuri
- 1. Kirkonkylä on pohjoisen Vihdin kasvava keskus monipuolisine palveluineen. Hyvät liikenneyhteydet ja toimiva julkinen liikenne mahdollistavat helpon asioinnin ja palveluiden saavutettavuuden koko pohjoisen Vihdin alueella.
- 2. Viihtyisä ja liikunnallinen ranta-alue virkistyspalveluineen tarjoaa mahdollisuuksia monipuolisen vapaa-ajan viettoon. Ainutlaatuinen kylänraitti, ympäröivä luonto veistöineen ja monipuolinen kulttuuritarjonta ovat tunnusomaisia Kirkonkylälle.
- Asukkaat ja työpaikat
- Yhteisöllisyys ja lähipalvelut
- 3. Kirkonkylän asukasmäärä kasvaa vakaasti ja tarjolla on monipuolisia asumismuotoja eri alueilla. Kasvava työpaikkaomavaraisuus takaa kehittyvän ja vastuullisen tulevaisuuden.
- 4. Kirkonkylässä yhteisöllisyys, yhdessä tekeminen ja lähimmäisistä huolehtiminen ovat arkipäivää ja kylän voimavara. Kirkonkylällä toimitaan "tästä läheltä" -periaatteen mukaisesti eli suositaan lähituotteita ja -palveluita.

KYLÄSUUNNITELMA

TAVOITE	NYKYTILA	TOIMENPITEET	AIKATAULU JA TOTEUTUS
Asukasmäärän kasvu	• Koivissillan kaavan alla tontteja (asuin & työpaikka) • Pohjoisen suuntaan ei juurikaan laajenemis- mahdollisuuksia • K-kaupan takana vapaata aluetta, samoin Männikön alueella • laajenemismahdollisuuksia - K-kaupan takana vapaata aluetta, samoin Männikön alueella	• Keskustelua kunnanjohtajan ja muiden päättäjien kanssa • Selvitetään Männikön alueen jo olemassa olevan kaavan suomia vaihtoehtoja. • Tehdään "kevyt" asukaslähtöinen maankäytön suunnitelma. → yhteistyö maanomistajien ja kunnan kanssa • Kylien ihmiset mukaan kunnan markkinointitempauksiin	• Kyläyhdistys, kunta, maanomistajat • v. 2015 – 2016
Työpaikat	Tontteja ja tiloja löytyy.	• Edistetään paikallisten palveluiden käyttöä. • Yrittäjäillan järjestäminen → verkostoituminen (vetovastuu kunnalla)	• Kunta, asukkaat, kyläyhdistys • v. 2015 – 2016
Monimuotoisen luonnon-läheisyyden säilyttäminen ja virkistyskäytön lisääminen	Suhteellisen hyvä	• Merkitään karttaan asukkaiden näkemys säilytettävistä, maisemallisesti tärkeistä alueista. • Ulkoilureitin suunnittelu Kirjavan alueelle + toteutus. Selvitetään myös suunnat, esim. Vääkilä.	• v. 2016 → Kyläyhdistys, yrittäjät, maanomistajat, kunta, kylän yhdistykset • Rahoituksen suhteen selvitetään mahdollisuuksia saada tukea Ykkösakseliilta.
Ei Nummela	• Perisuomalainen, idyllinen kylämiljö • Yhteisöllisyys, talkoohenki	• Rakennuskanta säilytetään samantyyppisenä kuin nyt on. • Max. 3 kerrosta • Maaseutumiljö säilytetään. • Yhteisöllisyyden ylläpitäminen • Perinteiset tapahtumat • Toimijoiden verkostoituminen	• Jatkuva • Yhdistykset, asukkaat, kunta, yrittäjät

Käytännöllisesti riittävä kevyen liikenteen väylästä	• Nummelantien kevyenliikenteen väylä suunniteltu • Kantotie –Suonpääntie-tarve • VT2 – Linjala + Linjala – Uudenmaantie -tarve • Männikkö – Myrskylänmäki -yhteys suunniteltu • Kirkkoneimentien jatke Uudenmaantielle (joen varrella pitkin)	• Suunnitelluista väylistä kaavalausuntojen antaminen • Vaikuttaminen päättäjiin • Talkoot Kirkkoneimentien jatkeelle (pyydetään kunnalta materiaalit) • Tehdään aloitteita ja lobataan.	• v. 2015 aikana aloite/aloitteet • Kevät 2015 riippuen lupaprosesseista ja asukkaiden vastaanotosta • Vastuu: kylä yhdistykset ja kunta
Viihtyisä ja palveleva ranta-alue	• Liikunta-alueiden suunnitelmat olemassa • Kahvila toimii kioskissa kesäisin. • Ranta-alueen asfaltoitu alue jäsentymätön • Ilkivaltaa • Mopot ja autot ongelmana • Roskaaminen • Lisää penkkejä ranta-alueelle • Uimarannan opastus: rannan/ranta-alueen kattava kartta näkyviin • Mietitään, miten saadaan mopopojat yhteistyöhön. • Liikuntapuisto-idean pitäminen vireillä	• Istutukset ja liikenne-esteet • Ajokielto rantaan tiettyinä aikoina • Yhteinen neuvottelu: kaavoittajat, poliisi, kyläläiset, koulu, srk • Yleisö-wc • Yhteistyö koulun kanssa roskaamisasiassa • Roskisten tyhjentäminen useammin + lisää roskiksia	• Suunnittelu ja yhteistyön luominen v. 2015 • Kyläyhdistys, laituriyhdistys, kunta • Toteutus v. 2016
Viihtyisä ja palveleva kyläaukio	Suunnitelma olemassa kunnan arkistossa (arkkitehti Kai Birgans)	• Etsitään suunnitelma käsiin ja tutkitaan. • Tehdään sen pohjalta suunnitelma. • Toteutetaan yhteistyössä eri yhteisöjen kanssa.	• v. 2015 olemassa olevan suunnitelman tutkiminen • v. 2015 – 2016 päivitetty suunnitelma • Toteutus v. 2016 →
Kulttuuri toimijoiden ja tapahtumien esiin tuominen	Sosiaalisessa mediassa tietoa on olemassa.	• Kootaan yhteystiedot paikallisista järjestöistä ja toimijoista tapahtuma-informaation jakoa varten. • Ilmoitustaulu kylälle (selvitetään jo olemassa olevien käyttömahdollisuudet ja yhteistyön kehittäminen) • Yhteydet lehdistöön	• Kyläyhdistys kokoaa tiedot yhdessä muiden järjestöjen kanssa. • v. 2015 aikana
Raitin fiilis	Lämmintunnelmainen kokonaisuus, jota tyhjä liiketilat ja osittain hieman rapistuneet kiinteistöt pikkuisen "laimentavat"	Pyritään aktivoimaan halukkaita yrittäjiä tyhjiin liiketiloihin ja keskustelemaan kiinteistöjen omistajien kanssa kiinteistöjen ylläpidosta.	• Nykyhetkestä alkaen • Kyläyhdistys, Wichtis, asukkaat, kiinteistöjen omistajat
Pohjois-Vihdin keskuksen kasvattaminen	Kohtuullisen monipuolinen palvelutarjonta, pois lukien pankkipalvelut	• Pankkipalveluita pitäisi saada takaisin. • "Terveyskioskin" aikaansaaminen • Nykyisen palvelutarjonnan ylläpito & turvaaminen	• Kunta, yksityiset toimijat ja Hopearinne aktivointiin kyläyhdistyksen kontaktien kautta • v. 2015 – 2018
Joukkoliikenne	• Kokonaisuutena kohtuullisen heikkoa, Nummelan suuntaan parempi • Ilta- ja viikonloppuvuorot hyvin huonosti saatavilla	• Tukea kunnan neuvotteluita bussiyrityksien/HSL:n kanssa. • Koulukuljetusten yhdistämistä "asiointi-liikenteeseen" selvitettävä	• v. 2015 – 2018 • Kyläyhdistys, kunta, bussiyhtiöt, taksiryttäjät, HSL
"Tästä läheltä"	• Lähiuotteita saatavissa Kk:n kaupoista ja pienmyymälöistä jonkin verran • Toritoiminta hiljaista	• Toritoimintaa aktivoitava • Elintarviketuottajien tuotteet saatava myyntiin • Paikallistuottajat saatava esille	• Paikalliset tuottajat, kyläyhdistys, kauppiaat, kunta, Wichtis • v. 2015 – 2016
Markkinointi	SOME:ssa markkinointia löytyy, kunnan osuus painottuu Nummelaan.	• Kuntaan "aktivointia" Kk:n alueen ja toimijoiden markkinointiin • Nettiin kartta + toimijat "haku"	• v. 2015 – 2016 • Kunta, yrittäjät, kyläyhdistys, Wichtis, paikallislehdet

Yhteistyössä:

VIAKAS ry

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

